

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2001-1202

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntapolitiikan laitos	
Tekijä-Författare-Author Wolkoff, Susanna			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Priorisointi terveyspalveluita koskevassa keskustelussa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalityö			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2001-09-05	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 65
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielman aiheena on priorisointi terveyspoliittiseksi luonnehditussa keskustelussa 1990-luvulla. Lähtökohtana on, että priorisointi on mahdollista luokitella näkökulmiin, jotka liittyvät perinteisiin valtiollisiin instituutioihin kuten lainsäädäntöön, etiikkaan tai hallintoon ja talouteen.</p> <p>Tutkimuksen keskeiseksi aineistoksi on valittu kahdessa suomalaisessa lääkärilehdessä (Suomen Lääkärilehti ja Duodecim) ilmestyneet artikkelit priorisoinnista terveydenhuollossa vuosina 1993 - 2000. Aineistona käytetään myös yhteiskuntatieteellisen alan puheenvuoroja, jotka ovat yhteydessä suoraan terveyspalveluita koskevaan keskusteluun tai ne ovat välillisesti esimerkiksi hyvinvointivaltio-keskustelun kautta siihen liitettävissä. Lisäksi lainsäädäntöön liittyvässä osuudessa on käytetty Tampereen kaupungin tuottamaa julkaisua ja siinä esitettyä palveluiden priorisointimallia esimerkkinä.</p> <p>Tuloksena syntyi luokittelu lainsäädäntöön, eettisiin periaatteisiin sekä politiikkaan liittyviin näkökulmiin priorisoinnista konstruktionistisen tutkimusintressin ohjaamana. Kukin näkökulma rakentui aineistolähtöisesti ja tuotti oman puheenvuoronsa siitä, millaisena priorisointia tulkittiin ja esitettiin.</p> <p>Näkökulmia ei sinällään voida pitää yllätyksellisinä suhteessa viitekehykseen ja lähtöasetelmaan. Tutkielman tuloksena voidaan pitää kuitenkin sitä, että myös terveyspalveluita koskeva priorisointi ymmärretään ja sitä tulkitaan monin eri tavoin, minkä voidaan katsoa johtavan myös siitä tehtäviin erilaisiin ratkaisuehdotuksiin. Tässä mielessä keskustelu priorisoinnista on verrattavissa yleisempään hyvinvointikeskusteluun, jossa ilmenevät sisällöt ja tavoitteet ovat tunnetusti jo eriytyneet sekä moninaistuneet.</p> <p>Lainsäädäntöön liittyvässä näkökulmassa priorisointi asettuu suhteessa perusoikeuksiin sekä erityislainsäädäntöön ja tuottaa paitsi ihanteiden ja todellisuuden välisiä resurssi-ristiriitoja myös asiakkaan ja asiantuntijan välisiä valtakysymyksiä käsiteltäessä yksilön itsemääräämisoikeutta terveyspalveluissa.</p> <p>Eettiset periaatteet tunnistetaan ja tunnustetaan keskustelussa itsestään selvästi priorisointia ohjaavina tekijöinä. Näiden periaatteiden pohdinta ja analysointi tai niihin liitetty kriittinen keskustelu on kuitenkin äärimmäisen vähäistä. Yksilöeettisten periaatteiden lisäksi priorisointi yhdistetään yhteisöllisiin arvoihin. Eettisten ihanteiden listausten ongelmaksi muodostuu keskustelussa syvyysvaikutelman puute.</p> <p>Poliittisessa näkökulmassa asiantuntijoita pidetään altavastaajina suhteessa taloudellisiin resurssirajoihin ja poliittisiin toimijoihin, vaikka toisaalta korostettiin ammatillista roolia priorisointia koskevassa ongelmanratkaisussa. Tätä omaa vallankäyttöä ei kuitenkaan pohdittu ja keskustelu priorisoinnista rajautui puheeksi peruspalveluiden määrittämisen tarpeesta, siis siitä, mitkä palvelut tulisi asettaa ensisijaiseksi poliittisissa käytännöissä sekä siitä, kuinka kustannusten hallintaa ja hoitojen vaikuttavuutta voitaisiin kehittää terveydenhuollon sisäisin keinoin.</p> <p>Keskustelu kuvaa priorisoinnin perusteita ja edellytyksiä, joista on ikäänkuin haluttu tulla tietoiseksi liittämällä ne ammatilliseen julkaisutoimintaan. Lailliset perusteet, eettiset vaatimukset ja poliittinen vaikuttaminen ovat kaikki välineitä, joiden avulla yhteiskunnalliseen toimintaan ja sen retoriikkaan on mahdollista osallistua. Tässä mielessä keskustelu priorisoinnista ja sen eri näkökulmista valottaa myös mahdollisia osallistumisen keinoja terveyspalveluita koskevassa yhteiskunnallisessa muutoksessa.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords priorisointi terveydenhuolto terveyspolitiikka			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			